

ДАВЛАТ — ИНСОН УЧУН

Биз жисмоний ва юридик шахсларнинг мулк ҳуқуқи кафолатларини таъминлаш мақсадида халқаро андозаларга жавоб берадиган ислохотларимизни бундан буён ҳам қатъий давом эттирамиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ЮКСАК МАҚСАДЛАРГА ФАҚАТ ХАЛҚНИ РОЗИ ҚИЛИШ ОРҚАЛИ ЭРИШИЛАДИ

Мулк ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг ажралмас ҳуқуқидир. Мулккий муносабатларсиз жамият бўлмайди, жамиятнинг асосини эса хусусий мулкнинг дахлсизлиги таъминлаб туради. Агар мулккий ҳуқуқлар поймол этиладиган бўлса, ундай жамиятда инсон ва унинг қадри ҳақида гапириш ноўрин.

Мана шу ўттир ҳақиқатни англаган ҳолда, сўнгги йилларда шахснинг мулккий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, шахсий мулкнинг дахлсизлигини таъминлаш масаласи Ўзбекистонда давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди.

Президентимизнинг мулк ҳуқуқини мустаҳкамлаш борасидаги тарихий ташаббуси ва ислохоти мамлакатимизда мулккий ҳуқуқлар ҳамда шахсий мулкнинг ҳар қандай ҳолатда ҳам дахлсизлигини таъминлаш борасида мукамал ҳуқуқий механизмлар ишлаб чиқирилиши ва жорий этилишига хизмат қилиб келмоқда. Янги Ўзбекистон мулк ҳуқуқининг дахлсизлигини ишончли ҳимоя қилиш борасида ўзига хос ижобий тажрибалари билан

бутун дунё эътирофини қозонмоқда, десак муболага бўлмайди. Буни куйидаги жиҳатлар мисолида кўриш мумкин.

Биринчидан, юртимизда хусусий мулк дахлсизлигини таъминлаш ва мулкдорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масаласи бугунги тараққиётимизнинг бош тамойили сифатида белгиланди. Бу шуни англатадики, ҳар бир ислохот ва ўзгаришлар жараёнида, аввало, мулкдорларнинг манфаатлари, мулк дахлсизлигини таъминлаш масаласи устувор аҳамият касб этади. Инсон қадри эса Янги Ўзбекистонда юксак тушунчага айланиб улгурган.

▶ Давоми 3-бетда

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

СТАТИСТИКАДА СИФАТНИ БОШҚАРИШ ТИЗИМИ НИМА УЧУН КЕРАК?

Сифат тушунчасининг қамрови ва моҳияти тавсифи жуда кенг. Иқтисодий жиҳатдан қаралганда, у муайян объект ёки маҳсулотнинг хусусиятлари ўрнатилган талабларга жавоб беришини англатади. Бир сўз билан айтганда, объект ёки маҳсулотнинг сифати унинг фойдаланишга яроқлилиги, яъни қўзланган мақсадга жавоб беришини билдиради.

▶ Давоми 4-бетда

АКС-САДО

МИЛЛИЙ УЙҒОНИШ ВА ТАРАҚҚИЁТ ДАВРИНИНГ ЁҚУТ ЮЛДУЗЛАРИ

Таклифимиз замирида катта мақсад ва маъно бор

Уч таниқли жадидшунос олимнинг “Жадидлар фаолияти — ибрат мактаби” (“Янги Ўзбекистон” газетаси, 2022 йил 28 декабрь) мақоласида кўтарилган масала биз, XX аср ўзбек адабиёти тадқиқотчиларини бир неча йилдан бери безовта қилиб келадиган муҳим халқаро аҳамиятга молик масаладир.

Шу кеча-кундузда, дунёда тарихнинг магистрал йўлидан бораётган инсониятни чалғитувчи бир-бирдан қабил ғоялар, маслақлар, ҳатто урушлар авж олиб бораётган бир пайтда ўзбек олимларининг XIX аср охири — XX аср бошларида вужудга келган жадидчилик ҳаракати ва адабиётини халқаро миқёсда ўрганиш ҳақидаги таклифи замирида катта мақсад ва маъно бор.

▶ Давоми 6-бетда

НУҚТАИ НАЗАР

АДОЛАТ СЎЗДА ЭМАС — АМАЛДА

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва халқимизга Мурожаатномасини катта ҳаяжон ва қизиқиш билан тингладик. Унда барча соҳаларда қўлга киритилган ютуқлар билан бир қаторда келгусида бажариладиган дастуриламал вазифалар ҳам илгари сурилди. Уларни амалга ошириш механизмлари кўрсатиб ўтилди.

▶ Давоми 2-бетда

САРҲИСОБ

ҚАЛЪЛАРДА МАСЪУЛЛИК, ҒУРҮР ВА ИШОНЧ

Яқунига етган 2022 йил кўпчилик ватандошларимиз, айниқса, ёшлар ҳаётида унутилмас лаҳзаларга бой бўлди. Тарих зарварақларига муҳрланган “Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили” давлат дастурида белгиланган қатор вазифалар ижроси таъминланди. Байрам шуқуҳи кезиб юрган айни кунларда ортда қолган йилда орзу-умидлари ушалган йигит-қизларнинг эришган ютуқлари, янги йилдаги режа ва ниятлари билан қизикдик.

▶ Давоми 5-бетда

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ

ФАРЗАНДЛАРИ БОТИР ЮРТДА БАХТЛИ АВЛОД УЛҒАЯР

Дунёда глобллашувнинг шиддатли тус олиши инсоният хавфсизлиги ва мамлакатлар барқарорлигини таъминлаш борасида жиддий қайғуришни тақозо этмоқда. Айниқса, тобора кучайиб бораётган маънавий хуружлар, ёт ғоя ва мафкуралар таъсирида инсон қалби ва онги учун кураш авж оляпти.

▶ Давоми 4-бетда

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

НУҚТАИ НАЗАР

АДОЛАТ

СЎЗДА ЭМАС — АМАЛДА

**Абдумуталиб ДАДАЖОНОВ,
Тошкент вилояти
Адлия бошқармаси бошлиғи**

Бошланиши 1-бетда

2023 йилдаги устувор йўналишлар қаторида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш давлатнинг конституциявий мажбурияти сифатида белгиланиши лозимлиги қайд этилди. Президентимиз: “Нима учун ҳалигача давлат ҳисобидан бепул таъминланадиган адвокатларни электрон танлаш тизими ишга тушмади? Ким бунга қарши? Бу масалани алоҳида назоратга олиб, тез кунларда ушбу тизимнинг тулиқ ишга туширилишини таъминлашимиз зарур”, деди.

Давлатимиз раҳбари қисқа муддатда ҳуқуқ-тартибот идораларини янгилаш ишларига ўргатадиган, одил судлов сифатини оширадиган тизим яратилишини, бу масалада алоҳида фармон имзолашини таъкидлади. Одил судловни таъминлашда ҳимоячига берилган ҳуқуқлар ҳам қайта қўриб чиқилиб, етмайдиган ваколатлар берилишини, энди судларга жиноят иши фақат айблов ҳулосаси билан эмас, балки ҳимоячининг фикри билан бирга қабул қилинишини айтди.

Дарҳақиқат, Мурожаатномада белгиланган вазифалар мамлакатимизда инсон қадрини улуғлаш, халқни рози қилишга қаратилган ислохотларнинг мантқийи давомий сифатида юзага чиқмоқда. Узоққа бормайлик, бундан беш-олти йил аввал давлат идоралари билан битадиган иш учун қанча сарсон бўлишга тўри келарди. Бугун давлат хизматлари кўрсатиш тизими изчил такомиллаштирилди. Хусусан, Адлия вазирлиғи тизимида Давлат хизматлари марказлари ташкил этилди. Бундай ижобий ўзгаришлар натижасида аҳолининг муаммолари ҳал этилмоқда, адлия халқ ичига кириб бормоқда, одамларнинг унга бўлган ишончи ортапти.

Ортиқча қоғозбозликка ҳожаат қолмади

Бир неча йиллар аввал юртдошларимиз асосий поймол этилган ҳуқуқларини тиклаш учун турли идоралар орасида ойнаб, йиллаб овораю сарсон бўлиб юргани бор гап. Бу эса жамиятда носоғлом муҳитни юзага келтиради. Бундай кўнгилсиз ҳолатларнинг олдини олиш, давлат органлари ва ташкилотларида коррупцияга қарши курашини кучайтириш, ҳужжатлар айланмасида инсон омилини камайтириш мақсадида давлатимиз раҳбарининг 2021 йил 29 июндаги “Давлат органлари ва ташкилотларида юридик хизмат кўрсатиш фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Мазкур қарор билан Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиғи, вилоятлар ва Тошкент шаҳри адлия бошқармалари тизимида юридик хизмат кўрсатиш марказлари ташкил этилди.

Натижада юридик хизмат кўрсатиладиган давлат идораларининг марказларга юбориладиган ҳужжатлари лойиҳаларини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш ва қабул қилиш жараёнларини электрон шаклга ўтказувчи “Е-huquqshunos”

электрон тизими яратилиб, барча иш юритуви тулиқ рақамлаштирилди.

Президентимизнинг 2022 йил 18 мартдаги “Юридик хизмат кўрсатиш марказлари фаолиятини янада кенгайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига асосан, 2022 йил 1 августдан марказлар барча туман ва шаҳарларда маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш, қишлоқ хўжалиғи, туризм ва маданий мерос, спортни ривожлантириш, оила ва хотин-қизлар бўлимлари, давлат солиқ инспекцияси, аҳоли бандлигига қўмаклашиш маркази, давлат умумий ўрта таълим мактаблари, давлат мактабгача таълим ташкилотлари, давлат кўп тармоқли марказий ва оилавий поликлиникаларга юридик хизмат кўрсатиб келмоқда.

Ҳозирги кунга қадар Тошкент вилоятидаги 22 туман ва шаҳар юридик хизмат кўрсатиш марказига меҳнат муносабатларига оид 319 мингдан ортиқ буйруқ ва меҳнат шартномаси лойиҳаси ҳуқуқий экспертизадан ўтказилди.

Хусусан, “Е-huquqshunos” электрон тизими орқали юридик тусдаги 226 минг 555 та буйруқ лойиҳаси келиб тушган бўлиб, шундан 220 минг 48 тасига ижобий, 7 минг 519 тасига салбий ҳулоса берилган, 17 минг 141 таси эса мавжуд камчиликлар сабабли рад этилган.

Шунингдек, “Е-huquqshunos” электрон тизими орқали юридик тусдаги 93 минг 449 та шартнома келиб тушган. Уларнинг 82 минг 803 тасига ижобий, 2 минг 949 тасига салбий ҳулоса берилган бўлса, 7 минг 356 та шартнома камчиликлари сабабли рад этилган.

Юридик хизмат кўрсатиш марказлари томонидан судгача ҳал этиш юзасидан 804 та талабнома ва судларга 35 та даъво аризаси киритилди.

Халқнинг оғирини енгил қилади

Тошкент вилоятининг туман марказларидан узоқ ҳудудларда Давлат хизматлари марказининг 8 та филиали ташкил этилган бўлиб, улар томонидан кўрсатилган хизматлар сони 17 минг 686 тани ташкил этди.

Аҳолига давлат хизматлари кўрсатилишида очиклик, тезкорлик ва шаффофликни таъминлаш, фуқаролар ортиқча вақт сарфлашининг олдини олиш борасидаги ишларни биргина Бўстонлиқ туманининг Бурчмулла қишлоғи мисолида кўришимиз мумкин. Денгиз сатҳидан 900-1000 метр баландликда жойлашган Яккатут, Палтов, Янгикўрғон каби қишлоқларда 8 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади.

Тоғ ёнбағирларида мазкур аҳоли яшаш манзили туман марказидан 60-70 чакрим олисда жойлашган. Бу ерлик аҳолининг давлат хизматларидан фойдаланиши учун марказга бориб келишига бир кун вақт кетади. Шунинг учун Бурчмуллада туман Давлат хизматлари маркази филиали ташкил этилган. Мазкур филиал томонидан шу кунгача аҳолига 7 мингдан ортиқ давлат хизмати кўрсатилди.

Умуман олганда, тўққиз ой давомида туман ва шаҳар Давлат хизматлари марказлари орқали аҳолига 1 миллионга яқин давлат хизмати кўрсатилди. Шунингдек, Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали 174 минг 293 та онлайн ариза келиб тушган. Онлайн тартибда давлат хизматларидан фойдаланишга бўлган талаб кундан-кунга ортиб бормоқда.

Қисқача айтганда, бугунги кунда адлия тизимида кечаётган ислохотларнинг асосий мақсади ҳуқуқий хизмат кўрсатишда фуқароларга енгиллик яратиш орқали халқимизни ҳаётдан рози қилишдан иборат. Президентимиз Мурожаатномасида илгари сурилган вазифалар ижроси эса келгусида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинлигини таъминлашда адолат мезонлари янада кучайтирилишига хизмат қилади.

БУГУННИНГ ГАПИ

**Азамат СЕИТОВ,
Таббиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон
Либерал-демократик партияси сиёсий кенгаши ижроия
қўмитаси сектор мудири, социология фанлари доктори**

Донишманд шоиримиз Алишер Навоий ўз асарлари орқали халқлар ўртасидаги дўстликни улуғлаб, инсоният орзу қилган тинчлик гоёсини тараннум этган, яхшилик, эзгуликни тарғиб қилган, бутун дунё халқларини ўзаро ҳамжиҳатликда яшашга чорлаган. Пойтахтимизнинг гўзал ва хушманзара майдонига ўрнатилган Ҳазрат бобомиз ҳайкали гўмбаз ичида алломанинг зарҳал харфлар билан битилган “Олам аҳли билингизким, иш эмас душманлиг, Ёр ўлунг бир-бирингизгаким, эрур ёрлғ иш”, деган ўтли сатрлари инсониятга қаратилган ана шундай эзгу даъватдир.

ТИНЧЛИКНИНГ АҲАМИЯТИ ҲАТТО РАҚАМЛАРДА ҲАМ НАМОЁН БЎЛМОҚДА

Бу ҳикматли сўзлар Янги Ўзбекистонда Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан амалга оширилаётган инсонпарварлик гоёларига бевосита ҳамоҳанг экани билан гоят қадрли. Шу маънода, давлатимиз раҳбарининг 2022 йил 20 декабрда Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасидаги “Энг бебаҳо олий неъмат — тинчлигимиз ва оқсоқиллигимизнинг қадрига етайлик, оқилларимиз, фарзандларимиз, келгуси авлодларимизнинг бахту камоли учун бу улуг бойлиқни асраб-авайлайлик!”, деган гоёсида катта маъно бор. Мамлакатимизнинг тараққий этиши, дунё ҳамжамиятида ўз муносиб ўрнини эгаллаши учун, биринчи навбатда, тинчлик ва барқарорлик энг асосий шарт ҳисобланади. Дунё айвонида юз бераётган турли қўрқинишдаги ҳавотирли воқеалар, иқтисодий хавф-хатарлар шароитида бу омил янада муҳим аҳамият касб этяпти. Ҳозир жаҳон миқёсида жиддий геосиёсий вазият юзага келди, энергоресурслар тақчиллиги кучайиб, озиқ-овқатга бўлган талаб кун сайин ортиб бормоқда, молиявий ресурслар тобора қимматлашяпти.

Давлатимиз фақатгина барқарорлик, ҳамжиҳатлик муҳитидагина юқори натижаларга эришишди, буларга яққол мисол сифатида қуйидаги далилларни келтириш мумкин:

— кенг кўламли ва самарали ислохотлар натижасида мамлакатнинг ялпи ички маҳсулоти 80 миллиард АҚШ долларидан ошди;

— фақат 2022 йил мобайнида Ўзбекистон иқтисодиётига 8 миллиард тўғридан-тўғри хориж инвестициялари жалб қилинди;

— мамлакатнинг экспорт ҳажми 19 миллиард долларга етди.

Бу рақамлар ортида қанча заҳматли меҳнат ва ҳаракатлар ётибди. Уларнинг барчаси, биринчи навбатда, тинчликка асосланган шароитлар жараёнида амалга ошди. Масалан, 1990 йилдан 2016 йилгача бўлган даврда чет элданги ҳарбий зиддиятларнинг катта қисми (давлатлараро ва фуқароликнинг қиёсий таҳлили кўрсатдики, аҳоли жон бошига ЯИМ даражаси зиддият тугаган кейин анча камайиб кетади. Бу кўрсаткичнинг пасайиш динамикаси 64,3 фоизгача етиши мумкин.

БМТ қочқинлар ишлари бўйича Олий комиссарнинг маълумотига кўра, 2022 йил ўрталарига келиб отинчлик, яъни таъқиб, тўқнашувлар, инсон ҳуқуқлари бузилиши ва жамоат хавфсизлигини жиддий бузадиган воқеалар сабаб 100

миллиондан ортиқ инсон ўз юртини ташлаб, бошқа давлатларга қўчишга мажбур бўлган. Бу кўрсаткич 2021 йил якунига қараганда 15 фоизга кўп бўлиб, бошқача айтганда, дунёдаги ҳар 77 одамдан 1 нафари ўз яшаш жойини тарк этишга мажбур бўлганидан далолат беради.

Шунингдек, турли тадқиқотларга кўра, сўнгги 3400 йиллик инсоният тарихида фақат 8 фоиз йиллик ҳаёт тинчликда, қолганлари эса нотинчлик шароитида кечган. Утган асрнинг ўзига урушларда 108 миллион инсон ҳалок бўлган. Бу салбий жараёнлар бизнинг даврда ҳам тинчимасди. Бу мисоллар биздан огоҳлиқни талаб этади.

Зиддиятлар ички сармоядорлар каби таъши инвесторларга ҳам салбий таъсир кўрсатади. Бу каби мураккаб вазиятнинг интенсивлигига боғлиқ равишда улар ўз маблагини узоқ хориж давлатларига олиб чиқиб кетади ёки яқин қўшни мамлакатларнинг ишлаб чиқариш қувватларига қўчиради. Айниқса, ички инвестициялар қуроли зиддиятларга ўта таъсирчан бўлган кўрсаткичлардан бири ҳисобланади. Қуроли тўқнашувларнинг бошланиши молиявий сармоялар каби ҳақиқий инвестицияларга ҳам дарҳол салбий таъсир қилади. Бу мамлакатдаги жағмарга бозорлари ва қимматбаҳо қоғозлар бозорлари дарҳол унинг таъсирини ҳис этиши, капитал қўришга сармоя киритиш эса юқори хавф-хатарлар туфайли тўхтаб қолиши (айниқса, бундай инвестициялар жанговар ҳарбий ҳаракатлар кечаётган ҳудудларда бўлса) билан боғлиқ.

Шу билан бирга, инвесторлар келажакка ишончсизлик туфайли ишлаб чиқаришга сармоя киритишдан сақланади. Бунинг оқибати янада хатарли, яъни оммавий ишсизлик ва ўта кучли инфляция хавфи юқори бўлади. Хусусан, Сьерра-Леонедаги қуроли тўқнашувлар доирасида миллий валюта девальвацияси фақат бир йилнинг ичида 92,8 фоиз, Жазоирда 92,3, Сербияда 83,7, Руандада 76,9, Бурундида 77,6, Яманда 70 фоизни ташкил этганини эслайлик.

Қуроли тўқнашувларнинг девальвацион таъсири бир қанча сабаблар мажмуи билан шартланганики, булар инфратузилманинг бузилиши, экспорт ҳажми ва тўғридан-тўғри хориж инвестицияларнинг қисқариши, капиталнинг мамлакат чегарасидан чиқиб кетиши (бунга валюта бозоридagi банк тақчиллиги ҳам қиради), савдо “қамал”лари, савдо-иқтисодий алоқалари бузилиши ва шу қабилир қиради.

Инсонларнинг кўчиб кетиши ҳарбий ҳаракатлар туфайли бўлгани каби ижтимоий инфратузилма объектларининг бузилиши, ишчи ўринлари қисқариши, бизнес инфратузилмаси йўқ бўлиши оқибатида ҳам юз беради. Мажбурий миграция шароитларида маҳаллий хўжаликларнинг ўзлари учун маҳсулот ишлаб чиқариши ҳам тўхтабди. Бу ерда биз жамият зиддиятчилигининг циклик равишда ўсишини кўраимиз.

Яъни дунё тажрибаси кўрсатишича, камбағаллик нафрат ва қирғинлар асосида янги тўқнашувлар юзага келишига сабаб бўлади. Бир томондан, қашшоқлик кўплаб инсонлар учун жанговар ҳаракатларда иштирок этиш ва қуроли тўқнашувлардан тирикчилик мақсадида пул ишлаш йўли сифатида фойдаланишга рағбат бўлиб

хизмат қилади. Бошқа томондан эса инфратузилма бузилиши, тинч аҳоли ўртасида қурбонлар бўлиши, демократия, бokuвчининг йўқотилиши, қочқинлар пайдо бўлиши ва мамлакат ичида одамларнинг кўчиб юриши қашшоқликнинг ортисига олиб келади. Шу тарзда зиддиятлар пайдо бўлиши ва бу туфайли камбағалликнинг ортисида даврийлик мавжуд.

Бизнинг аждодларимиз ҳамisha юрда тинчлик барқарор бўлигини орзу қилган. Давлатимиз ҳар доим ҳар қандай қўрқинишдаги зўравонликларни — у ҳарбий бўладими, иқтисодий бўладими, зиддиятларни ёқламайди. Бир кун жанжал бўлган жойдан қирқ кун барака кўтарилади, деган халқона иборани бир эслайлик. Шунинг учун дунёдаги ноҳус воқеаларни чуқур таҳлил қилган ҳолда, уларнинг барчасидан тўғри ҳулоса чиқармоғимиз лозим.

Ҳар бир инсон бу дунёда нима учун яшайди, орзу-умидлари қачон рўбёга чиқади? Қачонки, аввало, ўз оиласида, маҳалла-гузарги, қишлоқ-овулида тинчлик бўлсагина, ҳаёти ширин, тотли бўлади. Демак, ҳар биримиз тинчлик энг олий неъмат бўлмоғи учун курашмоғимиз даркор.

Шу ўринда тинчлигимизни қафолатлашда туну кун ўзларининг ватанпарварлик бурчларини шараф билан адо этаётган, чегараларимиз дахлсизлиги ва тинч турмушимизни таъминлаётган Ватан ҳимоячиларини ҳам фахр билан тилга олмоғимиз керак. Масалан, “Global Firepower Index-2021” жаҳон армиялари рейтингига Ўзбекистон 140 та давлат ичида 54-ўринни эгаллаган.

Минг шукрки, юртимизда тинчлик ҳукмрон. Энг бебаҳо неъмат — оқсоқиллигимиз қадрига етишимиз, оқилларимиз, фарзандларимиз, келгуси авлодларимиз бахту камоли учун бу улуг бойлиқни асраб-авайлашимиз лозим. Президентимиз ҳам шу мақсадда ёшларимизни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг она юртга меҳри ва садоқатини оширишга янада кўпроқ аҳамият бериш кераклигини бежиз уқтирмади. Зеро, ёшлар турли ёт гоёлардан огоҳ бўлган ҳолда, сиёсий жараёнларга теран назар солишга тайёр бўлмоғи керак. Айниқса, ватанпарварлик қуруқ сўзда эмас, ҳар бир юртдошшимизнинг турмуш тарзи, оила давраси ва ҳаёт мазмунини ташкил этиши зарур. Ушбу қадрият ёшларнинг шақллантирилиши ва миллий, маънавий қадриятлар билан мустаҳкамланмоғи лозим.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

ДИЛЛАРДА ОҚИБАТ, МЕҲР-МУРУВВАТ

“Биринчи гуруҳ ногирониман. Ўтган йили Жиззах вилояти Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш бошқармасига мурожаат қилиб, ногиронлик аравачаси билан таъминлашда ёрдам сўрагандим. Мурожаатим ижобий ҳал этилди. Менга аравача берилди. Олдин уйдан чиқолмасдим. Ҳозир ўзим аравачани бемалол ҳайдаб кўчага чиқаяпман. Ногирон бўлсам ҳам, қўлимда ҳунарим бор. Турли тақинчоқлар, қоғоздан гуллар ясайман. Сотиб даромад оляпман. Ўзим ясаган маҳсулотларим билан турли кўرғазмаларда ҳам иштирок этман. Кўрсатилётган мурувват, эътибор ва ғамхўрликлар учун барчадан миннатдорман”. Бу зоминлик Севара Мусаеванинг дил сўзлари.

Мамлакатимизда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, тиббий-ижтимоий хизматларни такомиллаштириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири этиб белгиланган.

Айниқса, ўзгалар парвариши ва кўмагига муҳтож фуқаролар, ёлғиз қариялар, пенсионер ва ногиронларга ёрдам кўрсатиш, улар ҳолидан хабар олиш, ғамхўрлик қилиш, давлат қарамогига олиб, моддий-маънавий қўмаклашишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Жиззах вилоятида ҳам мазкур йўналишларда эътиборга молик ишлар амалга ошириляпти. Масалан, жорий йилнинг ўзига аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож, ногиронлиги бўлган шахсларни қўллаб-қувватлаш мақсадида 625 та катталар ва 37 та болалар ногиронлик аравачаси, 82 махсус овоз

қиқарувчи танометр, 265 эшитиш мосламаси, 571 ҳасса ва қўлтиктаёқ, 301 протез-ортопедия маҳсулоти, 80 замонавий аравача тарқатилди.

Шароф Рашидов тумани “Янгиобод” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида 300 ўринли, барча шароитларга эга Жиззах “Мурувват” аёллар интернет уйи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Айни пайтда мазкур муассасага 178 нафар васийликка олинган кекса ва ногиронлиги бўлган аёл жойлаштирилган.

— Азалдан муҳтожларга ёрдам қилини чўзиш, меҳр-мурувват, хайр-саховат ва кўмак кўрсатиш халқимизга хос қадриятлардан ҳисобланади. Шу сабабдан ҳам кейинги йилларда мамлакатимизда аҳолининг тиббий-ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган қатламлари, ногиронлиги бор шахслар, боқувчисини йўқотган оилалар ва заиф қатламга

кирувчи бошқа кишиларни ижтимоий ҳимоя қилишга катта эътибор қаратилмоқда, — дейди Жиззах вилояти Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш бошқармаси бошлиғи Дилбар Пардаева. — Тўғриси айтман, олдинлари ҳам шундай хизматлар кўрсатилган. Аммо давлат томонидан аҳолини тиббий ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш учун бунчалик эътибор берилмас, зарур маблағлар ажратилмасди. Ўтган даврда ушбу мақсадлар учун ўзимиз ҳомий излаб, маблағ топган бўлсак, бугун барча харажатлар давлатимиз томонидан берилляпти. Бунинг натижасида биргина

вилоятимизда кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларни бепул тиббий-ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш кўлами 5 минг нафардан 20 минг нафарга етди. Вилоятдаги 497 нафар ёлғиз кексанинг барчаси туман, шаҳар тиббиёт бирлашмалари томонидан тиббий диспансер кўригидан ўтказилди. Уларнинг 306 нафари 37,5 миллион сўмлик доридармон билан таъминланди. 67 нафари амбулатор, 100 нафари стационар, 122 нафари уй шароитида даволанди. 21 нафар ёлғизнинг уй-жойлари таъмирлаб берилди. Ёлғиз яшайдиган 121 нафар кекса вилоятда жойлашган

туманидаги “Мурувват” аёллар интернат уйи, Ғаллаорол туманидаги “Маржонсуви” ва Жиззах шаҳридаги “Жиззах” санаторийлари ISUZU русумли автобус билан таъминланди, — дейди Дилбар Пардаева. — Ҳар бир муассасада кутубхона ташкил қилиниб, улар 500 донадан миллий ва жаҳон адабиётлари жамланган китоблар билан бойитилди. Ўтган йили “Кексалар ҳафталиги” доирасида вилоятнинг барча туман ва шаҳар ҳудудларида тадбирлар ўтказилди. Кекса авлод вақилларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш мақсадида бошқармалар томонидан ўзгалар ёрдамига муҳтож ёлғиз кексалар Ғаллаорол туманидаги “Саъд ибн Ваққос” зиёратгоҳига, Самарқанд шаҳрига саёҳатга олиб борилди. Шунингдек, агентлигимиз ҳамда вилоят ҳокимлиги режа графиги асосида бошқарма томонидан туман, шаҳар ҳудудларида сайёр қабуллар ўтказиб, муҳтожлиги аниқланган, имконияти чекланган шахсларга ёрдам кўрсатиб келяпмиз.

Бир сўз билан айтганда, бутун мамлакатимизда бўлгани каби Жиззах вилоятида ҳам аҳолининг эътиҳаманд қатламларини ижтимоий ҳимоялаш, айниқса, кексалар, ёлғиз қариялар ва имконияти чекланган шахсларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган ишлар юртимизда инсон ҳақда чин маънода улуғлаётганидан далолат беради.

**Фарход НЕЪМАТОВ,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири**

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

1.56 0.78

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

СТАТИСТИКАДА СИФАТНИ БОШҚАРИШ ТИЗИМИ НИМА УЧУН КЕРАК?

Анвар ТЎЛАГАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Статистика агентлиги
бошқарма бошлиғи
ўринбосари

Бошланиши 1-бетда

Олимпларнинг тадқиқотлари ҳам шуни кўрсатяптики, ишлаб чиқариш технологияларининг ривожланиши ва инсон эҳтиёжларининг ошиши таъсирида сифатнинг ўрни ҳамда аҳамияти доимий равишда ортиб бормоқда. Кун сайин маданият ва таълим даражасининг юксалиб бориши истеъмолчиларни янада нозик дидли, талабчан қилмоқда. Рақобатбардошликни таъминлашда ХХ асрнинг 80-йилларида сифатга талаблар ҳал қилувчи аҳамият касб этди. Жаҳон бозорида маҳсулотларни харид қилаётган истеъмолчиларнинг 80 фоиздан ортиги сифатни нархдан устун қўя бошлади.

Сифат нафақат одамлар ва атроф-муҳит учун, балки маҳсулотларнинг хавфсизлиги, истеъмолчиларнинг сўровлари ва талабларини белгилайдиган муҳим мезон ҳисобланади. У маҳсулотни, ташкилотни ва охир-оқибат атрофимиздаги дунёни яхшилашга, ҳар бир мамлакатни ривожланиш ва барқарор муваффақиятга эришишга ундайди.

Шундай экан, расмий статистикада сифат қандай ўрин тутди, унинг аҳамияти нимада, деган савол келиб чиқиши табиий, албатта. Бунга жавоб бериш учун, энг аввало, соҳада сифатни таъминлаш ва бошқариш нечоғлиқ зарур

ва у қандай мақсадларга хизмат қилади, деган масалалар моҳиятини англаш лозим бўлади.

Амалиятда статистик маълумотнинг сифати уни тавсифловчи бир қатор омиллар ёки кўрсаткичлар билан белгиланади: фойдалилиги, аниқлиги ва ишончлилиги, ўз вақтида барқарор эълон қилиниши, тушунарлилиги ва қўлайлиги, ўзаро боғлиқлиги ва таққослаш имкониятининг мавжудлиги. Албатта, ушбу омиллар ўзаро боғлиқ бўлиб, баъзилари ҳатто бир-бирига таъсир қилиши ҳам мумкин. Шунинг учун уларнинг ҳар бирини алоҳида самарали бошқариш жуда муҳим бўлса-да, умумий ишлаб чиқариш доирасида ушбу омилларнинг узвий биргалиқда таъминланиши мақсадга мувофиқ.

Чунончи, сифатни бошқариш, мониторинг қилиш ва баҳолаш тизими миллий статистиканинг ажралмас қисми ҳисобланади. Ҳар қандай соҳада бўлган каби миллий статистика тизимининг самарали ташкил этилганлиги ҳам кенг жамоатчиликка тақдим этилаётган маълумотларнинг қанчалик даражада аниқ, сифатли ва ишончли эканлиги билан баҳоланади.

Таъкидлаш жоизки, сўнгги йилларда мамлакатимизда статистика соҳасининг халқаро меъёр ва талабларга мос бўлишини таъминлаш борасида туб ислохотлар амалга оширилди. Айниқса, "Расмий статистика тўғрисида"ги қонун ҳамда Жаҳон банки кўмағида ишлаб чиқилган Ўзбекистон Республикаси статистикасини ривожлантириш миллий стратегиясининг қабул қилиниши соҳада тизимли янгиланишларни янада самарали амалга ошириш имконини

yaratdi. 2021 йилдан бошлаб юртимизда биринчи марта миллий статистика тизимига сифатни бошқаришнинг халқаро даражада эътироф этилган илғор услубларини кенг жорий этиш ишлари бошланди.

Тўғри, юртимизда шу давргача ҳам статистика маълумотларини ййғиш, таҳлил қилиш ва тарқатиш бўйича халқаро ташкилотлар тавсиялари асосида муайян ишлар амалга ошириб келинган. Лекин кейинги йилларда жамиятда рўй берган ўзгаришлар ушбу жараёнларни халқаро даражада тавсия этилган янги моделлар асосида тизимли бошқариш, ягона комплекс ёндашув асосида сиёсат юритиш заруратини кун тартибига қўйди. Уларни жорий этишдан кўзланган асосий мақсад — миллий статистика тизими, институционал муҳит, статистик жараёнлар ва статистик маълумотларни самарали бошқаришни назарда тутди.

Шу боис, соҳадаги ваколатли бош идора ҳисобланган Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика агентлиги сифатни бошқаришнинг халқаро даражада эътироф этилган илғор тизимларини bosqichma-bosqich жорий этишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Хусусан, ҳозирги кунда БМТнинг Европа иқтисодий комиссияси томонидан ишлаб чиқилиб, статистика идоралари фаолиятига қўлланилиши тавсия этилган сифатни бошқаришнинг янгича ёндашувлари татбиқ қилиняпти. Статистик маълумотлар, соҳа идоралари фаолиятини бошқаришнинг универсал, уларни ишлаб чиқиш жараёнларининг намунавий моделлари ана шулар жумласига қиради.

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ

ФАРЗАНДЛАРИ БОТИР ЮРТДА БАХТЛИ АВЛОД УЛҒАЯР

Шухрат ҲОТАМОВ,
Жамоат хавфсизлиги университети
ўқитувчиси, полковник

Бошланиши 1-бетда

Таъкидлаш жоизки, глобаллашув шароитида хавфсизлик ва барқарорлиқни таъминлаш учун, аввало, ёш авлодни юртга фидойилик ва садоқат руҳида тарбиялаш муҳим аҳамият касб этди. Қолаверса, энг бебаҳо олий неъмат — тинчлик ва оқсоқилликни қадрлаш, оилаларимиз, фарзандларимиз, келгуси авлодларимизнинг бахту қамолли учун асраб-авайлаш долзарб вазифа. Шу боис, Президентимиз Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасида бу ҳаётини масаласига яна бир қарар урғу бериб, барчамизни доимо камарбаста бўлишга чақирди.

тарбиялашда армия ва халқ бирлигини таъминлаш борасида маҳаллий давлат ҳокимияти органлари билан ҳамкорликдаги тизимли ишлар яхши самара берапти. Бу ишлар, энг аввало, миллий армиямиз сафини иродаси мустаҳкам, фаол фуқаролик позициясига эга бўлган ватанпарвар ёшлар билан тўлдирish имконини яратди.

Миллий-маънавий хавфсизликни таъминлаш учун эса ҳар қайси давлатнинг ўз урф-одати, қадрияти, анъаналари ва маънавий-ҳарбий меросини ўрганиш муҳим аҳамиятга эга. Бу борада бизга улғу аждодларимизнинг ҳаёти ва фаолияти юксак ибрат намунасиدير. Буюк Амир Темур бобомиз ўз салтанатини ташқи душманлардан ҳимоя қилиш орқали мамлакат ахл-лиги ва халқ осойишталигини таъминлаган. Наҳмиддин Кубро эса ўз юртини душманлардан ҳимоя қилишда шахид бўлиб, юксак ватанпарварлик намунасини кўрсатган эди. Миллат

фидойиси Абдулла Авлоний Ватанни севиш ва уни ардоқлашга табиат ва жамиятнинг муҳим қонуниятини сифатида таърифлайди. Улғу аждодларимизнинг бундай хайрли ишларини доимо ёдда тутиш ва тарғиб этиш ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, юртимизга нисбатан ички ва ташқи хавфларнинг олдини олишда мустаҳкам иммунитетни шакллантиради, ҳар биримизни юрт равнақи ва тинчлиги, халқ фаровонлиги учун курашда ташаббускор бўлиш, фидойилик билан хизмат қилишга чорлайди.

Президентимизнинг тегишли қарори асосида ишлаб чиқилган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари тизимида маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш концепциясида бу борадаги устувор вазифалар белгилаб берилган. Концепциянинг асосий мақсади кенг дунёқараш, мустақил фикрга эга, имон-эътиқоди ва иродаси мустаҳкам, маънавиятли, фидойи, аждодларимизнинг бебаҳо меросига таяниб, юрт тақдирини учун юксак масъулият ва жавабгарлик каби муҳим хусусиятларни шакллантиришдан иборат.

Бугунги кунда мазкур концепция уч bosqichma-bosqich босқичда амалга ошириляпти. Хусусан, Темурбеклар мактаблари ва академик лицейларнинг махсус гуруҳларида таълим олаётган ўқувчи-ёшлар ўртасида бу йўналишда турли маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этилмоқда. Бунда маънавий-маърифий ишларнинг турли йўналишлари, усул ва шаклларида фойдаланилган ҳолда ёшларни соғлом ва жисмонан бақувват, руҳан барқарор, билимли, интеллектуал салоҳияти юксак, ватанпарвар, фидойи этиб тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилляпти.

Таълим муассасалари ва соғломлаштириш оромгоҳларида "Темурбек издошлари", "Ўзбекистон фарзандлари ботир бўлури" каби танловлар, спорт мусобақалари уюштириляпти.

Олий ҳарбий таълим муассасалари ва олий таълим муассасаларининг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлиналарида ҳамда Қуролли Кучларнинг кичик мутахассисларни тайёрлаш марказида таълим олаётган курсантлар, қўшинларда муддатли ва шартнома бўйича ҳарбий хизматни ўтаётган оддий аскар, сержант, офицерлар таркиби ўртасида ҳам кенг қамровли маънавий-маърифий лойиҳалар ҳаётга татбиқ этиляпти. Бу жараёнда ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан етук, юксак интеллектуал салоҳиятли, Ватан манфаатларини ҳар нарсадан устун қўядиган, фидойи, садоқатли, ҳалол, фаол ҳаётини позицияга эга этиб тарбиялаш доимий эътиборда. Шу билан бир қаторда, ҳарбий хизматчилар, олий ҳарбий таълим муассасаларида тахсил олаётган курсантлар билан Қуролли Кучларда миллий маънавий

хавфсизликни таъминлаш технологиясини мавзусида қўшимча машғулотлар ташкил этиляпти.

Президентимиз Шарқ донишмандларининг "Энг катта бойлик — бу ақл-заковат ва илм, энг катта мерос — бу яхши тарбия, энг катта қашшоқлик — бу билимсизликдир!", деган ҳикматли сўзларини мисол келтириб, замонавий билимларни ўзлаштириш, чинакам маърифат ва юксак маданият эгаси бўлиш узлуксиз ҳаётини эҳтиёжга айланиши лозимлигини таъкидлагани бежиз эмас. Зеро, илм йўқ жойда қоқоқлик, ҳақоят, тўғри йўлдан адашиш ҳолатлари кузатилиши тарихдан маълум.

Табиийки, бу давъат юрт ҳимоясини муқаддас деб билган ҳар бир юртдошимиз, айниқса, Ватан ҳимоячиларининг зиммасига улкан масъулият юкляйди. Бугун мамлакатимизда ёшларнинг билим олиши, маънавий тафаккурини юксалтириш учун яратилган шароитлар ййғи-қизиларни келажакимизнинг мустаҳкам пойдевори этиб тарбиялашга пухта замин яратди.

САРҲИСОБ

ҚАЛЪЛАРДА МАСЪУЛИК,
ҒУРУР ВА ИШОНЧ

Бошланиши 1-бетда

Муҳаммаджон ЖАМОЛИДДИНОВ, Янги Наманган туманининг “Ишонч” маҳалла фуқаролар йиғинидаги ҳоким ёрдამчиси:

— 2022 йилда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан “маҳаллабай” ва “хонадонбай” ишлаш тизимини такомиллаштириш мақсадида маҳаллаларда ташкил этилган ҳоким ёрдამчиси лавозимига тайинландим. Маҳалламизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, инфратўлиқсизлигини яхшилаш, камбағалликни қисқартириб, аҳоли бандлигини ошириш юзасидан имкон қадар намунали ишладик. Йилнинг биринчи чорадаги натижаларимиз учун вилоятимиз ҳокимининг “Ташаккурнома”сини олдим.

Маҳалладаги 1249 хонадонда 8900 нафардан зиёд фуқаро истиқомат қилади. Ишни хатлов ўтказишдан бошладим. Маҳалланинг асосий кўрсаткичларини аниқлаб, хонадонларни тоифаларга ажратиб чиқдим. 263 нафар ишсиз фуқаронинг 124 нафари “Ҳар бир оила — тадбиркор” дастури доирасида 1 миллиард 325 миллион 733 минг сўмлик кредит маблағлари эвазига ишли бўлди. Қолганларнинг бандлигига ҳам йил давомида тўлиқ эришилди. Бундан ташқари, норасмий ишлаётган 300 кишининг фаолияти ўзини ўзи банд қилган фуқаро сифатида расмийлаштирилди. МФЙ биносидаги бўш турган залда аёлларга тикувчиликни ўргатишга ихтисослаштирилган марказ очилди. Айни пайтда “Аёллар дафтари”, “Темир дафтар” ҳамда “Ёшлар дафтари”га киритилган 60 нафар хотин-қиз бу ерда хунар ўрганмоқда. Уларнинг

30 нафарига субсидия асосида тикув машиналари олиб берилди. Моддий ёрдām сўраб қилинган мурожаатларга мувофиқ, 56 фуқарога “Саховат ва кўмак” жамғармасидан салкам 124 миллион сўмлик маблағ ажратилди. Хонадонлардаги мавжуд имконият ва ресурслар, ўсиш омиллари доимий таҳлил қилиб борилапти.

Маҳалламиз ҳудуди вилоят тўртинчи сектори раҳбарига бириктирилган. Вилоят солиқ бошқармаси мутасаддилари “Темир дафтар”даги оилаларнинг яшаш ва ишлаш тарзи билан мунтазам танишиб, зарур озиқ-овқат маҳсулотлари, “Ёшлар дафтари”га кирганлар эса “Ёшлар дафтари” жамғармаси ҳисобидан тикув машиналари билан таъминланди. Маҳалла хотин-қизлар фаоли Маъмурахон Қориева билан “Аёллар бандлигини таъминлаш ва ҳуқуқ-манфаатларини амалда рўбга қайдиришнинг ҳуқуқий асослари” номли услубий қўлланма тайёрлаб тарқатдик. Бир сўз билан айтганда, Президентимизнинг инсонпарварлик сиёсати ҳамда “Инсон қадри учун” тамойили мужассамлашган ислохотлари барча соҳада, ҳар бир фуқаро ҳаётида ижобий аксини топмоқда.

Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси томонидан хотин-қизлар муаммоларини тизимли равишда ҳал этиш ва “Аёллар дафтари”ни юритиш бўйича Тошкент шаҳрида ўтказилган республика танловида “Энг яхши ҳоким ёрдāmчиси” номинациясида 2-ўринни эгаллаб, Президент совғаси — “Кобальт” автомобили билан тақдирландим. Дарвоқе, тақдиримга қўра, савдосаноат палатаси, тижорат банклари ҳамда иқтисодий ташкилотларнинг етук мутахассисларидан иборат ишчи гуруҳи тузилиб, 2024 йилда “Ишонч” МФЙни “Ишсизликдан холи ҳудуд”га айлантириш бўйича тўртта йўналишни қамраган, икки йилга мўлжалланган дастур лойиҳаси ишлаб чиқилди ва тақдими бўлди. Штаб ҳам ташкил қилдик. Бунинг учун эса жорий йилда саъй-ҳаракатларимизни янада жадаллаштирамыз.

Манзура АБДУЛЛАЕВА, Наманган давлат университети таянч докторанти, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори:

— Халқимизнинг яхши бир одати бор. Ҳар йил поёнига етганда орта қараб, нималар қилишга улгургани борасида сарҳисоб чиқаради. Янги йилда бундан-да баянли марраларни кўзлайди.

Мақтанишга йўйманг-у, охириги беш йилда университетнинг фаол талабаси, магистранти сифатида талайгина муваффақиятларга эришдим. Ўзбекистон Республикасининг ёшлар стипендиясига лойиқ қўрилганидан сўнг муттасил изланиб, Навоий стипендиатлари сафига қўшилдим. Она тили ва адабиёт йўналиши бўйича бакалаврият, инглиз тили мутахассислигидан магистратура дипломларини олишга муяссар бўлдим. 2021 йилда Зулфия номидаги давлат мукофоти насиб этди. Боиси, аъло

ўқиш билан бирга илмий иш ҳамда бадий ижод билан астойдил шуғулландим. “Китобхонлик: ўқиганларим ва ўққанларим”, “Болақўз”, “Қуёш эртага қайтар”, “Умид тугиб келдим дунёга”, “Исоҳқон Иброт — серкирра ижод соҳиб” номли унга яқин илмий, насрий ва назмий бадий тўпламларим нашр этилди. Яқинда “Ёшлик” журна

Наргиза МАВЛОНОВА, “Мингбулоқ” газетаси муҳаррири ўринбосари, “Зукко китобхон” республика танлови ғолиби:

— Наманган вилоятининг энг чекка қишлоғида туғилиб, вояга етдим. Илгари қишлоқда ўсган болаларнинг илмда ва касб-хунар эгаллашда эътирофга муносиб ютуқларга эришиши айримларга деярли илоҳсиздек туюлган. Лекин мунтазам интилган, ўз олдига эзгу мақсад қўйган инсон орзусига етишига ишондим. Албатта, эришган ютуқларимда устозим Қосимжон Акбаровнинг сабоқлари, ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашининг ўрни беқиёс.

Бугунга қадар турли танловларда қатнашганман. 2022 йилда “Энг яхши илмий тадқиқотчи” халқаро мақолалар танловида ғолиб бўлиб, кўкрак нишонига сазовор бўлдим. “Зукко китобхон” интеллектуал турнирининг республика босқичида эса мутлақ ғолиблик насиб қилди. Шу муносабат билан Президентимиз томонидан туманимиз ахборот-ресурс марказига 3 мингта энг сара адабиётлар тўхфа этилди. 30 июнь — Ёшлар кўни шарафига пойтахтда ташкил этилган байрамда давлатимиз раҳбари билан учрашиб, қисқа суҳбат қуриш бахтига мушарраф бўлдим. Уларнинг “Юртимизнинг олтин фонди бўлган

Наманганда ўтказилган “Маърифат қарвони” ва “Маънавият фестивали”да Республика Маънавият ва маърифат марказининг “Энг намунали ва зуқко китобхон”и бўлдим. Ноябрь ойида эса Канадада бўлиб ўтган илмий конференцияга бағишланган тўпلامда “Буюк давлат асосчиси, мохир саркарда” сарлавҳали мақолам чоп этилди. Бу ютуқларимдан ота-онам қувончининг чеки йўқ.

Янги 2023 йил ҳам сермаҳсул ва ҳаяжонли онларга тўла йил бўлишига ишонаман. Албатта, ҳар бир музаффарлик мамнуният уйратиши табиий ва ўз навбатида, бошқача масъулият юклайди. Мутолаага чанқоқ ука-сингилларимга кунт ва зафар тилайман.

Аҳмаджон МУХТОРЖОНОВ, Наманган муҳандислик-қурилиш институти талабаси, Беруний номидаги Давлат стипендияси соҳибчи:

— Орта қолган йил мен учун жуда омадли келди. Олийгоҳдаги устозларимиздан билимларни пухта эгаллаганим ва тадбирлардаги фаоллигим учун Беруний номидаги Давлат стипендиясига номзодимни тавсия қилишди ва тасдиқлашди. Йигирмадан ортиқ илмий-ижодий ишлар муаллифиман. Қасаба уюшмалари Федерацияси ташкилотчилигида 500 минг талабани жамлаган “Янги Ўзбекистонни ўзимиз ўз қўлларимиз билан бунёд этамиз” эсселар танловининг республика босқичида “Она Ватанимиз қайноқ тараннуми” номинацияси ғолиби сифатида Президентимиз совғасини тақдим этишди. “Беш ташаббус олимпиадаси” доирасидаги “Мушоира” адабиёт мусобақаси, “Ватан тараққиётига менинг ҳиссам”, “Ислохотлар билимдон” танловларининг ғолиб ва республика босқичида фаол иштирок этдим.

Қурилиш соҳасида таҳсил олсам-да, шеърлар билан ҳам машғулман. Билим даргоҳимиз раҳбарияти ташаббуси, моддий ва маънавий қўмағи билан “Қўнғил гулшани”, “Сўз сеҳри” шеърли тўпламларим чоп этилди.

Олима ТОЖИБОЕВА, Ўзбек миллий мусиқа санъати институти талабаси, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори:

— Инсонга муваффақият ҳеч қачон осон келмаган. Беҳаловат кунлар ва бедор тунларни талаб қилади. Мақсаду хоҳишининг ўзи билан ҳам иш битмаслигини тушуниш лозим. Мен ҳам олам-олам орзу ва ниятлар билан болалигимдан санъатга қадм қўйганман.

шеърляти лингвистикаси” мавзусидаги ишимни кўнгилдагидек тамомладим. 2022 йилда Олий аттестация комиссияси тан олган халқаро импакт факторли Финландия, АҚШ, Канада, Ҳиндистон, Россия, Беларусь ва Польша давлатлари журналларида, республикамиз олий ўқув юртлари илмий ахборотнома-журналларида мақолаларим чоп этилди. Махсус сертификатларга эга бўлдим. Худо хоҳласа, янги йилда илмий ишимни нийоҳасига етказиб, ҳимояга қўяман.

Ишончим комилки, мумтоз адабиётимиз яна бир намоёнасининг ижодий мероси бундан буён илм аҳли назаридан четда қолмайди. Айни дамда шоиримизнинг 108 йил муқаддам тузган “Тухфаи Ҳайратий” девонини “Армуғон” номи билан илк марта нашрга тайёрлашга ҳисса қўшаётганимдан ифтихор туяман. Буларнинг барчаси давлатимиз раҳбарининг олий таълимига, ижодкор ёшларга юксак рағбатлари руҳимизга қанот, вужудимизга қувват, ғайрат-шижоат бағишлаётганидан, деб биламан.

Тўғриси, таълимдаги ислохотлар натижасига дахлдор авлодмиз, десам муболага эмас. Ўқидан ажралмаган ҳолда институтдаги иқтидорли талабаларнинг илмий-тадқиқот фаолиятини ташкил этиш бўлимига ишга жойлашдим. Илмий раҳбарларим — қурилиш факультети декани, профессор Собиржон Раззоқов ҳамда профессор Аҳмаджон Ҳамидов ундови ва қўмағи билан янги методик қўлланма устида изланаман.

Уч йилдан бери институтимизнинг “Ил талабаси”, “Илҳор” сингари танловларига фаол иштирок этиб келаман. Албатта, янги, 2023 йилдан умидим катта. Ота-онам ва педагогик жамоа билдирган ишончини оқлашга интиламан.

Косонсой туманидаги 9-давлат ихтисослаштирилган мактаб-интернати ва Наманган шаҳридаги 11-болалар мусиқа ва санъат мактабига таҳсил олган кезларим мунтазам танловларда иштирок этганман. 2020 йилда Зулфия номидаги Давлат мукофотини шаҳсан Президентимизнинг қўлидан қабул қилиб оларканман, ўша дақиқаларда қувонч, ҳаяжон билан бирга зиммамга катта масъулият тушганини илғадим.

Ўтган 2022 йилда Наманган ихтисослаштирилган санъат мактабини аъло баҳоларга тугатиб, давлат мукофоти имтиёзи билан Ўзбек миллий мусиқа санъати институтининг аънаванавий хонандалик йўналишига грант асосида ўқишга қабул қилиндим. Институтдаги фидойи устозларим — Муножат Йўлчиева, Набижон Қодиров, Нодира Пирматовна, Эркин Рузиев, Комила Буриева, Замира Сунонова, Фарангиз Маҳмудовдан ўзбек миллий мусиқа санъати сирасорларини ўрганяман. Ишонаманки, бу санъат даргоҳида сабоқлар, машғулотлар биз, ёшлар учун мумтоз мусиқа санъатимиз йўлидаги интилишимизга таянч бўлади.

“Янги Ўзбекистон” мухбири Орифжон Жўраев ёзиб олди.

ТАЖРИБА

ҚУЛАЙ ШАРОИТ — ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ АСОСИ

Баҳром АБДУЛЛАЕВ, Урганч давлат университети ректори, физика-математика фанлари доктори

Бугунги кун талаблари кечагидан буткул фарқ қилади. Ҳозир замонавий фикрлайдиган, сўнгги янгиликлар билан ҳамнафас яшайдиган, кун сайин дунёқарашини бойитиб борадиган кадрларни тайёрлашга эҳтиёж ошиб бормоқда. Бу жараёнда, айниқса, олий таълим тизими зиммасига катта масъулият юкланади. Президентимизнинг навбатдаги Мурожаатномасида ҳам асосий эътиборни таълимни ривожлантиришни янги босқичга олиб чиқишга қаратиш ва сифатли ўқитиш учун зарур шароит яратишдан асло тўхтамаслик кераклиги таъкидланди.

Таълим сифатини оширишда замонавий технология, моддий-техник база муҳим ўрин тутadi. Урганч давлат университетида бу борада бир қатор ишлар қилинмоқда. Жумладан, кимёвий технологиялар, техника факультетларининг ўқув бинолари, шу ҳудуддаги 800 ўринли талабалар турар жойи ҳамда замонавий ахборот-ресурс марказининг қайта реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилгани ана шу бунёдкорликларнинг узвий давоми бўлди.

Хусусан, кимёвий технология факультетининг янги ўқув биноси 850 ўринга мўлжалланган бўлиб, ўтган йилнинг ноябрида ишга туширилди. Капитал таъмирлаш

ишларида университетнинг бюджетдан ташқари маблағ ҳисобидан 6,81 миллиард сўм маблағ сарфланди. Бинода конференция, спорт заллари, 18 та ўқув аудиторияси, 10 та лаборатория ва бошқа зарур хоналар мавжуд.

Ҳозир факультетда озиқ-овқат хавфсизлиги, ёғ-мой, гўшт ва нон маҳсулотлари лабораториялари фаолияти йўлга қўйилган. Жаҳон тараққиёт банки маблағи ҳисобидан 42 турдаги 3,5 миллион доллар қийматдаги лаборатория жиҳозлари Германия, Швейцария ва Япониядан келтирилди. Университетнинг 600 миллион сўмдан ортиқ маблағи эвазига реактив, кимёвий идиш, бутловчи буюмлар билан таъминланди.

Факультетда илмий-тадқиқот ва инновацион фаолиятни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилган. Маҳаллий хомашё асосида ҳажон стандартларига жавоб берадиган, бугунги кунда мамлакатимизга импорт қилинаётган маҳсулотларнинг янги авлодини яратиш муҳим вазифалардан саналади. Халқаро сифат менежменти талабларига мослиги сабабли яратилган қўллаб таъриба намуналарига ISO 9001 мувофиқлик сертификати олинди. Бу, ўз навбатида, мамлакатимиз экспорт салоҳияти кенгайиши ва валюта захираси ошишига олиб келади.

Факультет ҳудудидаги барча қулайликларга эга, замонавий услубдаги 800 ўринли талабалар турар жойи капитал

таъмирланди. Бунинг учун 8,63 миллиард сўм сарфланганининг ўзи қилинган ишлар қўламини кўрсатиб турибди. Ушбу маскан 4 қаватдан иборат бўлиб, ундаги 8 та маданий дам олиш, 4 та дарс тайёрлаш, 8 та ювиниш хонаси, 8 та ошхонада замонавий шароитлар яратилди.

Кимёвий технологиялар факультети қошида ташкил этилган Хоразм инновацион технопарки Урганч давлат университети тадқиқотчилари томонидан яратилган илмий ишланмаларни амалиётга жорий қилиш учун майдонча вазифасини ўтайди. Бу ерда олимлар ва ижодкор ёшларнинг илмий-тадқиқот ишлари синовдан ўтказилади. Амалий инновацион стартап ва лойиҳаларни амалиётга жорий қилиш учун молиялаштиришга доир шарт-шароитлар яратилади. Ҳозир технопаркда 3 та стартап лойиҳа учун 1,5 миллиард сўмдан ортиқ қийматдаги илмий-тадқиқот ишлари олиб боришмоқда. Шу билан бирга, технопаркда инновацион ва университет эҳтиёжи учун зарур бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Ҳозир бу ерда қовуни қайта ишлаш, топинамбур мевасининг кукучи ва қокисини тайёрлаш, нон, тикувчилик цехи фаолият қуритиб, шу қунгача қиймати 1 миллиард сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Технопарк ҳудудида 150 нафар талаба иш билан таъминланган. Улар ойлик маош олиш баробарида, инновацион гоёларини ҳам амалиётга таътиб этмоқда.

Кимёвий технологиялар факультети замонавий билим ва юксак маънавий-ахлоқий ғазилатларга эга, мустақил фикрлай-

диган, меҳнат бозорида ўз ўрнини топа оладиган ҳамда юқори малакали кадрлар тайёрлаш жараёнини сифат жиҳатидан юқори босқичга кўтаришга хизмат қиладиган обод масканга айланди.

Техника факультети ўқув биноси капитал таъмирланиб, замонавий билим маскани қиёфасига киргани ҳақида ҳам шундай фикрларни айтиш мумкин. Бунинг учун университетнинг бюджетдан ташқари маблағи ҳисобидан 9,30 миллиард сўм сарфланди. Бино 1600 ўринли бўлиб, 3 қаватли ўқув, алоҳида ўқув-лаборатория бинолари, мажлислар зали ҳамда спорт мажмуасидан иборат. Унда 33 та ўқув, 20 та лаборатория хонаси мавжуд.

Бугунги кунда техника факультетида 10 та таълим йўналиши бўйича 2 минг нафардан ортиқ талаба таҳсил олади. Тўртта кафедрда 100 нафардан зиёд профессор-ўқитувчи фаолият юритади. Факультетда автомобилсозлик, материал-

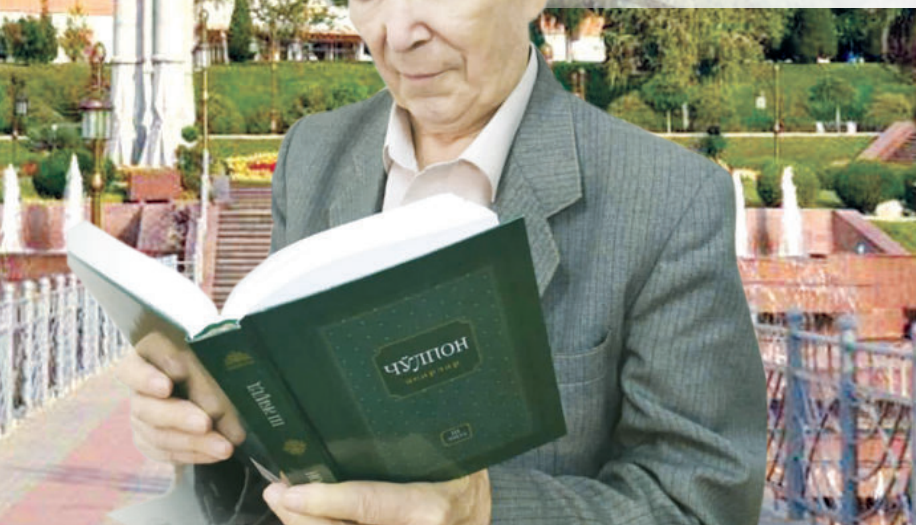
шунослик, энергетика, қурилиш ва архитектура соҳаларида илмий тадқиқотлар олиб боришмоқда. Ушбу турдаги тадқиқотларнинг аҳамияти шундаки, ишончли техник параметрларга эга, замонавий лаборатория жиҳозларидан фойдаланган ҳолда, ҳудуднинг илмий-техник тараққиётини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилган. Факультетдаги қишлоқ хўжалиги машиналари, автомобилсозлик, энергетика ва қурилиш соҳаси лабораториялари доим ёш олимлар билан гавжум.

Ёшларнинг маънавиятини, билим ва салоҳиятини оширишда, сифатли таълим олиб, етук кадр бўлиб етишишида қулай ва замонавий шарт-шароитларнинг аҳамияти катта. Университетимизнинг техника факультети ҳудудида ахборот-ресурс маркази бунёд этилгани бу ишларда ёрдām бормоқда. Кутубхонанинг умумий китоб фонди қарийб 24 минг адабиётдан иборат бўлиб, тобора бойиб бормоқда.

Мазкур марказда талабалар учун барча қулайликлар яратилган. Иккита катта ўқув зали, компьютер хоналари, адабиётларни сақлаш фондлари мавжуд. Кутубхона мутахассислик бўйича дарсдиқлар, ўқув қўлланмалар ва илмий, бадий, маънавий-маърифий китобларни, Wi-Fi тармоғини ўз ичига олган, энг замонавий техник воситалар билан жиҳозланган.

Шу ўринда яна бир жиҳатга алоҳида эътибор қаратиш жоиз. Давлатимиз раҳбари “Келгуси уч йилда барча давлат ташкилотларида қуёш панеллари ва иссиқ сув коллекторлари ўрнатилади. Ушбу мақсадларда 2 миллиард доллар миқдорда инвестиция жалб қилинади. Бунинг ҳисобидан уларнинг 60 фоиз электр ва газ истеъмоли “яшил энергия”га ўтказилади”, деди.

Ушбу мақсадга эришиш учун юртимизда табиий ва техник иқимиятларнинг мавжуд. Айни кунда университетимизда ҳам бу борадаги ишлар бошлаб юборилган бўлиб, 150 кВт.ли қуёш панеллари қўйилмоқда. Бунинг натижасида 30 та ташиқ еритиш чироғи ўрнатилади, талабалар турар жойлари бинолари 30 та 200 литр сифимидagi қурилмалар орқали иссиқ сув билан таъминланади. Табиийки, бундай шарт-шароитлар талабаларнинг сифатли таълим олиши, танлаган соҳаси бўйича малакали кадр бўлиб етишиши учун хизмат қилади.

Наим КАРИМОВ,
академик

Бошланиши 1-бетда

Бу феноменал ҳодиса АҚШ, Германия, Франция, Япония, Туркия олимлари томонидан ўтган асрнинг 50-йилларидаёқ ўрганила бошлангани тасодифий ҳол эмас.

Чор Россияси исканжасида яшаган, ижтимоий ва маданий тараққиётдан анча орқада қолган Туркистондан бир гуруҳ ёшларнинг отилиб чиқиши, халқни маърифатни эгаллаб, қуллик кишанларини парчалаб ташлашга чақириши фавақулда буюк бир воқеа эди.

1917 йил февраль инқилобидан кейин қисқа муддат бўлса-да, Туркистон Мухторияти ҳукуматининг барпо этилиши, Октябрь тўнтаришидан кейин эса янги илм-фан ва маданиятнинг майдонга келишида жадид оталаримизнинг хизматлари оз эмас.

Фидойи зотлар

Совет давлатининг 1919 йилдан 1937 йилгача бўлган даврда Маҳмудхўжа Бехбудий, Мунавварқори Абдурашидхонов, Абдулла Авлоний, Чўлпон, Фитрат, Абдулла Қодирий сингари буюк жадидларни отиб ташлагани, ўзбек халқини дохийсиз қолдиргани тасодифий эмас.

Чунки улар — бу фидойи зотлар, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг сўзлари билан айтганда, **бутун умрларини миллий уйғониш ғоясига бағишлаб, ўлкани жаҳолат ва қолоқликдан олиб чиқиш учун бор кучларини сафарбар** этиш ва шу йўлда ўзларининг азиз жонларини ҳам қурбон қилишга тайёр эдилар. Бундай фидойи кишилар қатл қилинганидан кейин ҳам уларнинг руҳи янги авлодни миллат ва Ватан манфаати йўлида курашга даъват этиб туради.

МУНОСАБАТ

ЁРУҒ КЕЛАЖАК САРИ

Шўҳрат ЖАББОРОВ,
Республикада хизмат кўрсатган журналист

Айни кунларда қаерга бормайлик, салом-алиқдан сўнг бир хил гап: “Президентимизнинг Мурожаатномасини кўрдингизми-ўқидингизми?” Ҳа-да, шундай муҳим воқеани ўтказиб бўлармиди?! Аввалдан ҳозирланиб, алоҳида ихлос билан телевизор олдида ўрнашиб кўрдик. Бутун вужудимиз қулоққа айланди.

Бугун Ўзбекистон тараққиётнинг қайси манзилига келди? 2022 йилда қандай йўлни босиб ўтдик? Янги йилда қандай устувор вазифалар олдимизда турибди? Шу каби саволларга Мурожаатномадан жавоб кутардик. Маълумотлар ўз йўлига, айнан ўша натижалар давлатимиз раҳбари томонидан қандай баҳоляниши муҳим эди.

Ҳа, Президентимиз Мурожаатномаси кўп масалаларга аниқлик киритади. Энг муҳими, мақсад ойдин бўлгач, одамнинг кўнгли ҳам ёришгандай бўлади.

Бошдан бизнинг кўнглимизни кўтарган гап шу бўлдики, жонажон Ўзбекистонимиз аҳолиси 36 миллиондан ошди. Ахир дунёда 1 миллион, 1,5 миллион, ҳатто ундан ҳам кам

аҳолига эга мамлакатлар қанча?! Бизда Тошкентимиздан кейин Самарқанд ва Наманган шаҳарлари миллионерлар қатридан ҳақ олибди. Ўзи йилда янги туғилаётган авлоднинг бир салкам бир мамлакатга тенг. Шунча аҳолининг тинч, фаровон ва аҳил ҳаёт кечириши ҳаммамизни хурсанд қилади.

Президентимиз минг бор ҳақ: “Тараққиётга фақат машаққатли ва жасоратли меҳнат орқали эришилади”. Шу ақидани дилга туққан одам ҳеч чарчамайди, ич-ичидан куч-ғайратга тўлади.

Иқтисодиётнинг бош кўрсаткичи — ялли ички маҳсулот ҳажми 80 миллиард долларга етибди. Бу рақам биринчи бор кўлга киритилди. Эътибор қилинг: охириги 6 йилда

қарийб 300 мингга ёки аввалги йилларга нисбатан 10 баробар кўп уй-жой бунёд этилди. 300 мингга-я! Дунёда яна қайси мамлакат шундай натижа билан мактана олади?! Биргина шу кўрсаткични уйласак, қувончимиз оламни тутади. Ўйлаб кўрайлик, инсон учун бошлана, Ватандан муҳим яна нима бор?!

“ШОЯД, ШИРИН ОРЗУЛАРИМИЗ РЎЁБГА ЧИҚСА. ШОЯД, УЧ ЖАДИДШУНОС ОЛИМНИНГ “ХАЛҚАРО ЖАДИДЧИЛИК АКАДЕМИЯСИ”НИ БАРПО ЭТИШ ҲАҚИДАГИ ТАКЛИФИ ИЛМИЙ ЖАМОАТЧИЛИККА ҲАМ, ЖАДИДЧИЛИК ДАВРИ ВА ЖАДИДЛАР ФАОЛИЯТИГА КАТТА ҚИЗҚИШ БИЛАН ҚАРАЁТГАН МУҲТАРАМ ПРЕЗИДЕНТИМИЗГА ҲАМ МАНЗУР БЎЛГАН БЎЛСА...

бири бўлганлиги эса бутунлай унутиб юборилди. Холбуки, Ҳамза жадид драматургиясининг кўзга кўринган намоянаси бўлибгина қолмай, биринчи ўзбек романи — “Янги саодат”нинг муаллифи ҳамдир.

Бу асарнинг жадид адабиёти намунаси эканлиги унинг қимматини асло туширмайди. Аксинча, жадид ёзувчиларининг, айниқса, Ҳамзанинг 1914 йилдаёқ биринчи ўзбек романини ёзиб, миллий адабиётимизни янги адабий жанр билан бойитишга интилгани, асардаги бош қаҳрамонлар образи орқали жадидчилик ғояларини ёрқин ифодалагани таҳсинга сазовор.

“Тазкирай Қайюмий” сингари манбаларни, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти ва Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи фондларини ўрганиш шундан шаҳодат берадики, ҳали жадидшунос олимлар назарига тушмаган жадид шоирлар, жадид маърифатпарварлар оз бўлмаган.

Бизга номаълум бўлган бир неча жадид шоирларнинг номини Ҳамид Олимжон ва Отажон Ҳошимнинг жадид адабиётига бағишланган мақолаларида учратиш, улар шоирлар асарларидан олинган парчалар асосида улар ижоди ҳақида муайян тасаввур ҳосил қилиш мумкин.

Айтмоқчимизки, жадид муаллимлар, шоирлар ва журналистлар жадид

адабиёти ва журналистикасига бағишланган дарсликлардан ўрин олган жадидларга қараганда кўп бўлган. Улар кўп бўлгани ва жадидчиликнинг турли соҳаларида фаолият олиб боргани сабабли шу йиллардаги жамиятни ларзага келтирган.

Жадидчилик ўз-ўзидан дунёга келмаган. Колониал зулм XVII-XIX асрлардаги ижтимоий-маданий таназзул, айниқса, рус мустамлакачилиги даврида маърифат ва маданиятдан орқада қолган, ижтимоий ҳақ-ҳуқуқлари топталган, оғир иқтисодий ҳаётни бошидан кечирган ва кеңираётган Туркистон халқининг сабр косасини тўлдириб юборди. Аммо уни зулмга қарши бош кўтаришга даъват этувчи дохий ҳали туғилмаган эди.

Янги савдогарлар авлоди

Шу йилларда янги савдогарлар авлоди шаклланди. Бу авлод вақиллари Туркистон ва Россиядан узоқда жойлашган мамлакатларга бориб, уларда истиқомат қилаётган халқнинг — дини, миллати ва менталитети қандай бўлишидан қатъи назар, Туркистон аҳолисига қараганда бир неча баравар яхши яшаётганини, маданият ва маърифат медаларидан баҳраманд бўлаётганини ўз кўзлари билан кўрди. Сайёх савдогарлар ва сайёх маърифатли кишиларнинг матбуотда эълон қилинган сайёхнамалари шу даврдаги тарихий шариитнинг “кўнгириги” сифатида зиёлиларни мудроқ уйқудан уйғотиб юборди. Ортиқ “айиқлар уйқуси” билан яшаш мумкин эмас эди.

Миллат мунавварлари ватандошларининг қўшни халқлардек фаровон ва маданий турмуш кечиришлари учун уларни уйғотиш, улар яшаётган ғариб қулоқларга маърифат ва тараққиёт нурларини олиб кириш лозим, деган қарорга келди.

Жадидларнинг акалари

Жадидчилик ҳаракати шу тарзда бошланди. Жадид мактаблари пайдо бўлди, газеталари нашр этила бошлади. Жадид театри майдонга чиқди.

Айниқса, жадид театрининг туғилиши жадидчилик ва тараққиётпарварлик ғоялари халқнинг ҳар бир қатламига етиб боришига имконият берди. Бу

тарихда бўлмаган улкан ва буюк ҳаракат эди! Бу ҳаракатнинг дохийлари ва уларнинг сафдошлари эса ўз ҳаётини ватандошларининг эркин, фаровон ва бахтли яшати йўлида фидо қилган кишилар эди.

Биз “жадидчилик” деганда, аввало, М.Бехбудийни кўз олдимизга келтирамиз. Аммо Бехбудийдан олдин ҳам дунёда фан, техника, санъат деган феноменлар борлигини билган, Тошкентдаги рус гимназияси тўрисида шеър ёзибгина қолмай, ёш ватандошларини билим олишга даъват этган, гимназиянинг қимё ва физика лабораторияларини тасвирлабгина қолмай, замонавий техникани эгалламай туриб, мустамлакачилик кишанларини парчалаш мумкин эмаслигини англаган, Суворов ҳақидаги спектаклни кўриб, шундай санъат қошоғаси Тошкентнинг Эски шаҳарида ҳам бўлишини орзу қилган Фуқат ва Муқимий сингари шоирлар ҳам бўлган.

Улар жадидларнинг акалари. Маърифат тароналарини биринчи бўлиб шу шоирлар авлоди қуйлаган. Шунинг учун ҳам жадидчилик тарихи ёзила бошлаганда, бу тарихнинг биринчи боби XIX асрнинг иккинчи ярмида дунёга келган ўзбек маърифатпарварлик адабиётига бағишланган бўлса, айни муддао бўларди. Зеро, Фитратсиз Бехбудийни, Муқимийсиз Таваллонни тасаввур қилиш қийин.

Шояд, ширин орзуларимиз
рўёбга чиқса

Туркистондаги жадидчилик ҳаракатини Татаристон, Озарбайжон ва Туркиядаги жадидчилик ҳаракати билан қиёсий ўрганиш, улар ўртасидаги ижодий алоқа ва ҳамкорлик саҳифаларини нурлантириш қандай муҳим аҳамиятга эга бўлса, бу масалалар устида хорижий олимлар билан бирга ишлаш, жадид адабиёти намоёндаларининг асарларидан иборат “Туркистондаги жадид адабиёти” туркумини ва “Туркистон жадидлари” биографик китоблар туркумини яратиш ундан-да катта аҳамиятга молик.

Қамина юқорида баён қилинган фикрлар билан “Халқаро жадидчилик академияси”ни ташкил этиш ғоясини тўла қўллаб-қувватлаш билан бирга барпо этилиши мумкин бўлган академиянинг раҳбарияти ва илмий ҳодимлари олдида қандай муҳим вазифалар турганини ҳам айтиб ўтишни лозим, деб ҳисоблайди.

Шояд, ширин орзуларимиз рўёбга чиқса. Шояд, уч жадидшунос олимнинг “Халқаро жадидчилик академияси”ни барпо этиш ҳақидаги таклифи илмий жамоатчиликка ҳам, жадидчилик даври ва жадидлар фаолиятига катта қизиқиш билан қараётган муҳтарам Президентимизга ҳам манзур бўлган бўлса...